

Pilotarien eskutik

ERMUKO FRONTOIEN ETA PILOTARIEN JAIOTETXEEN IBILBIDEA

Ermua tradizio pilotazale handikoa da eta kirol honetako modalitate guztietan jokatu duten ehundik gora profesional eman ditu herriak, batzuen lorratza kale-izendegian bertan ere jasotzen delarik. Herrian zeharreko ibilbide xumea proposatzen dugu eskuz, palaz, zestaz eta erraketaz, “Ermua” izena munduko txoko askotara zabaldu duten gizon-emakume haiek pilotan trebatu ziren frontoiak ezagutuz eta batzuen jaiotetxea kokatuz.

Sallabenteko frontoia ermitaren horma erabiliz.

Sallabenteko frontoia

Herrian sakabanatuta dauden 8 frontoiei, Sallabentekoan emango diogu hasiera. Zaldibarko lurretan kokatua, auzo horretako umeteriaren bilgune eta jolas-leku izan da beti. Ermitaren hegala ezkerpareta egiteko aprobetxatu zen, jatorrizko leiho ojibalak mantenduz, eta 1955eko San Lorentzo egunean inauguratu zen. Hantxe ekin zion eskuz

Santi Agirrek eta eskolatik bueltan sarritan aurkari izaten zuen Charo de Cruz, gerora erraketista izango zena. Bertan zaletu zen ere Ernesto Vieira palista, profesional mailan debutatu duen azken ermuarra.

Frontoi Barrixa

Herrigunerantz abiatuko gara, Batzokiraino. Ostean frontoia du: 1935an eraikia, Frontoi Barrixa bezala ezagutzen zuten. Astero batzen dira bertan gaur

Frontoi Barrixa, Batzoki ostean kokatzen da.

egun
ere pala
edo

esku-pilotan jarduteko, eta bilgune bihurtu da pilota eta hark daka rren lagunartea maite dutenentzat.

Elizpeko arkupeak

Izelaietatik behera elizpeko arkupeetara ailegatuko gara: frontoia izan zen hori ere eta plazakoan lekurik ez zegoenean haraxe joaten ziren herriko ume eta gazteak. Eskuz, Barrusetara jokatzek zuen estimazio handiena. Meza orduetan ez, jakina, ze klas! eta klas!, pilotaren horma-hotsak barruko guztiak aztoratzen zituen.

Elizpeko arkupeetako hormak lisoak zirenean pilotan jarduten zuten

Santiago plaza eta Erdikokale, pilotari ugariren jaiotetxe eta jolasleku.

Areitiotarrak

Gertu, Santiago plazako arkupeen gaineko etxeari pilota usaina dario: hortxe jaio ziren Angel eta Felix Areitio zesta-puntista entzutetsuak eta Solozabal anaia guztiak: Dani palista eta Miguel, Ignacio eta Alex puntistak. Victor Yarza euron lehengusu pilotari puntista ere, etxe berean biziko zen gerora.

Erdikokaleko pilotariak

Erdikokalera eramaten gaituzte gure pausuek eta etxe gehienek pilotarien lorratza dute, bertan jaio edo bizi zirelako: 5. peoran Rosendo Garate puntista eta Felix eta Jose Andres Izagirre palistak, 6an Juan Jose Ibarrola, 7an Nikolas Lizundia, 8an Juan Jose Solozabal eta Jose Luis Izagirre eta 10ean Eduardo Unamuno, bostak zesta-puntan aritutakoak. Azkenik 11an Zubizarreta anai-arrebak: Rosario eta Eladia erraketan, Ignazio eta Fernando zestan.

Felix Izagirre “Txekorra”

Erdikokaletik plazara, nahi eta nahi ez Felix Izagirre Zeharbidetik igaro beharra dago, jaio eta bizi izan zen etxe bien artean.

Plazako frontoi nagusiaren ondoan, hainbat pilotari profesionalen jaiotetxeak.

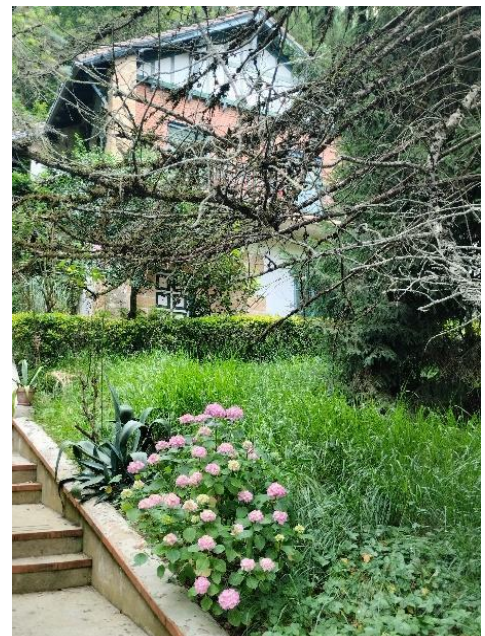
Plazako frontoia hormak harlanduaz eginda, erabat liso ez zitueneko sasoian. 1920 inguru.

Frontisaren ondoan, plaka-
eskultoriko batek gogora
ekartzen digu *Txekorra*, bere
sasoiko palistarik
distiratsuenetakoa, hantxe
hasi zela pilotari hautsak
ateratzen. Herriko frontoi
nagusiak plazaren zatirik
handiena hartzen du eta
desafio, partida eta une
gogoragarrien testigu izandakoa
da, profesional zein afizionatu

mailetan.

Cantabria Zeharbidea

Gertu dago ere Cantabria Zeharbidea, esku-
huskan eta palan nabarmendutako Bernardo
eta Toribio Garate anaien omenezkoa. Erdigune
aldean erraz egin daiteke topo Juan Luis Arrarte,
Miguel Altuna, Eusebio Yarza, Nikolas Mugerza,
Miguel Okariz edo Dani Solozabal pilotari
puntista ohiekin. Zubiaurre kalean aurrera
jarraituz, arbola artean Igartuaneko etxea dugu:
Irene Ibaibarriaga erraketistaren bizileku,
Rosario, Poli eta Bitxori erraketisten ahizpa eta
Bizente puntistaren arreba izandakoa.

*Igartuaneko etxea,
erraketisten bizileku.*

Lau frontoi gehiago

Pasealeku atsegina da Pagorbe ingurutik
Ongaraira eramaten gaituena, eskola gunera. Bertan hiru frontoi topatuko
ditugu: Anaitasunan, Ongarain eta
Institutuan. Herrira jaitsiz berriro,
Arizmendi pilotalekua dugu San Pelaion.
1984an inauguratu zenetik, esku-pilota
eta pala dira bertan jokatu diren
modalitateak eta bere instalakuntzak
beste kirol batzuetarako ere erabiltzen
dira, euriarekin herriko ospakizun
ugariren atergune izateaz gain.

*Arimendi pilotalekua, eskuz eta palaz
aritzen direnen jolasleku.*

“Bertako bilduma”

Ibilbideari amaiera emateko udal Liburutegira gerturatuko gara: Bertako Bilduma dugu bertan, pilotarien gaineko hainbat argazki eta prentsa-artikulu gordetzen dituen. Etxeratu osteko atsedenean on-line ere kontsultatu daiteke udaleko webgunean, Ezagutu Ermua atala klikatuz eta Tokiko Bilduman arakatuz.

Estibalitz González Solozabal

Ermuko eta Mallabiko
Drogetenitturri aldizkariko 323. zenbakian
argitaratuta,
2023ko ekainean

Pilotari buruzko eduki
berriak sartu dira
Bertako Bilduman

Ermuko udal
Liburutegiak eduki
berriak argitaratu ditu
Bertako Bildumaren
mikrositean, webgunean,
"Kultur ondarea –
Kirolak" dossierreko
"Pilota" atalean. Ermuko
pilotari eta zesta
puntistekin lotura duten
artxibo eta argazkiak
dira.